



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

ΟΔΗΓΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΣΤΟΡΙΑ 2023-2024

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΝΑΡΞΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	4
1.1. ΑΡΧΙΚΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ.....	4
1.2. ΑΤΟΜΙΚΕΣ / ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	5
1.3. ΑΝΑΘΕΣΗ ΘΕΜΑΤΟΣ	6
1.4. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	7
1.5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	11
2.1. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	11
2.2. ΕΠΙΛΟΓΗ ΘΕΜΑΤΟΣ.....	12
2.3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ.....	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	16
3.1. ΟΔΗΓΙΕΣ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ.....	16
3.2. ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	18
3.3. ΕΞΩΦΥΛΛΟ.....	18
3.4. ΠΕΡΙΛΗΨΗ	19
3.5. ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.....	19
3.6. ΚΥΡΙΩΣ ΜΕΡΟΣ.....	19
3.7. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	20
3.8. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	20
3.8.1. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ	20
3.8.2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	21
3.8.3. ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	22
3.8.4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	22
3.9. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	23
3.10. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΑ	24
4.1. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ/ΤΗΣ ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΑ/ΟΥΣΑΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ/ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ/ΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ	24
4.2. Η ΣΧΕΣΗ ΦΟΙΤΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ – ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΑ/ΟΥΣΑΣ	24
4.3. ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΝ/ΤΗΝ ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΑ/ΟΥΣΑ.....	26
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	28
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	30
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ	31
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV	33
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V	34
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	37

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο πλαίσιο της ολοκλήρωσης των σπουδών για την απόκτηση προπτυχιακού διπλώματος του Τμήματος Επικοινωνίας και Ψηφιακών Μέσων συμπεριλαμβάνεται και η εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας. Η συγγραφή της πτυχιακής εργασίας είναι μια από τις πιο δημιουργικές αλλά και απαιτητικές προκλήσεις του προγράμματος σπουδών του συγκεκριμένου προπτυχιακού. Η πτυχιακή εργασία προσφέρει στο/στη φοιτητή/τρια την ευκαιρία να αποδείξει, ότι έχει την ικανότητα να χρησιμοποιήσει τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απέκτησε στα προηγούμενα εξάμηνα του προγράμματος σπουδών και να ολοκληρώσει μία μελέτη μόνοσ/η του, με την επίβλεψη και το συντονισμό του/της επιβλέποντα/ουσας καθηγητή/τριας. Επιπλέον, παρέχει στο/στη φοιτητή/τρια τη δυνατότητα να διερευνήσει σε βάθος ένα θέμα που τον/την ενδιαφέρει (πάντα σε συμφωνία με τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια) εφαρμόζοντας τη μεθοδική, συστηματική και επιστημονική προσέγγιση.

Ο σκοπός της πτυχιακής εργασίας πρέπει να είναι με σαφήνεια διατυπωμένος και να απαντά σ' ένα ή περισσότερα ερωτήματα που προσδιορίζονται από τον εντοπισμό προβληματισμών στη σχετική με το θέμα βιβλιογραφία ή από ανάγκες και προβλήματα που επιζητούν απαντήσεις στον ευρύτερο χώρο της επικοινωνίας. Σημαντικό πεδίο έρευνας στις πτυχιακές εργασίες αποτελεί η σύζευξη του χώρου της επικοινωνίας με τις τεχνολογίες των νέων μέσων καθώς ανταποκρίνεται πλήρως στο γνωστικό αντικείμενο που καλύπτει το Τμήμα και το πρόγραμμα σπουδών του.

Στον οδηγό εκπόνησης πτυχιακής εργασίας διατυπώνονται οι τυπικές προδιαγραφές που αφορούν τη δομή και το περιεχόμενο, καθώς και οδηγίες για τη μεθοδολογική προσέγγιση του θέματος εργασίας που ανατέθηκε στον/στην φοιτητή/τρια. Στο Παράρτημα I, παρατίθενται τα σχετικά έντυπα ανάθεσης και παρουσίασης της πτυχιακής εργασίας.

Το επιτυχημένο αποτέλεσμα της συγγραφής της πτυχιακής εργασίας πιστοποιεί την άρτια γνώση του πτυχιούχου στις θεωρητικές προσεγγίσεις στον χώρο της επικοινωνίας, την ικανότητα εφαρμογής συγκεκριμένης μεθοδολογίας για την ανάλυση του θέματος, τη δυνατότητα εφαρμογής της θεωρίας και την εξαγωγή συμπερασμάτων. Επιπρόσθετα, δημιουργεί τις προϋποθέσεις για μια επιτυχημένη επαγγελματική σταδιοδρομία στον χώρο της Επικοινωνίας και των Ψηφιακών Μέσων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΝΑΡΞΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

1.1. ΑΡΧΙΚΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Οι φοιτητές/τριες έχουν τη δυνατότητα να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους φοίτησης (7^ο και 8^ο εξάμηνο). Προϋπόθεση αποτελεί η δήλωση της πτυχιακής εργασίας στο 7^ο και 8^ο εξάμηνο φοίτησης. Η αρχική δήλωση της εργασίας θα πρέπει να γίνει στο 7^ο εξάμηνο.

Η ακολουθούμενη διαδικασία απαιτεί την υποβολή ηλεκτρονικής αίτησης στη γραμματεία του τμήματος, μετά από συνεννόηση με τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια. Με αυτόν τον τρόπο δίνεται η ευκαιρία σε φοιτητές/τριες να προτείνουν ένα δικό τους θέμα σε επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια. Η πρόταση του φοιτητή/τριας πρέπει να δοθεί πλήρως τεκμηριωμένη στον/στην καθηγητή/τρια. Για την έγκριση του προτεινόμενου, από τον/την φοιτητή/τρια, θέματος απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του/της επιβλέποντος/ουσας καθηγητή/τριας. Η αίτηση περιλαμβάνει τα στοιχεία του/της φοιτητή/τριας και το θέμα της πτυχιακής εργασίας. Επιπλέον η αίτηση περιέχει το όνομα του/της προτεινόμενου/ης επόπτη/τριας καθηγητή/ριας. Είναι ευθύνη των φοιτητών/τριών να υποβάλουν την αίτηση ανάθεσης πτυχιακής εργασίας, συμπληρωμένη σε όλα τα πεδία. Η αίτηση υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω του ακόλουθου συνδέσμου

[ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΑΙΤΗΣΗ](#)

Η υποβολή αιτήσεων γίνεται στην αρχή του 7^{ου} εξαμήνου και εντός δυο εβδομάδων από τη λήξη των δηλώσεων των μαθημάτων.

1.2. ΑΤΟΜΙΚΕΣ / ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Η πτυχιακή εργασία αποτελεί μια σύνθετη μορφή εργασίας που ολοκληρώνει την επιστημονική κατάρτιση του/της φοιτητή/τριας, με την εμπειριστατωμένη και σε βάθος ανάλυση ενός θέματος, του οποίου η ολοκλήρωση θα μπορεί να προσφέρει μια νέα γνώση στο επιστημονικό πεδίο της Επικοινωνίας με έμφαση στα Ψηφιακά Μέσα και στις Νέες Τεχνολογίες. Η εκπόνησή της απαιτεί από τον/την φοιτητή/τρια ικανότητες που καλύπτουν γνώσεις σε τομείς που έχουν διδαχθεί καθώς και την επίδειξη δεκτικότητας στην κατάκτηση νέων γνώσεων σε πεδία που επιβάλλει το θέμα. Η φύση της εργασίας πολλές φορές απαιτεί από τον/την φοιτητή/τρια τον μέγιστο βαθμό ανταπόκρισής του σε αποφάσεις, υποδείξεις, αλλαγές και απαιτούμενες τροποποιήσεις σε μικρά χρονικά διαστήματα. Η εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας, που κατά κανόνα εκτελείται με ανάληψη ατομικών πτυχιακών εργασιών, είναι μια συνεχής άσκηση ανάπτυξης δεξιοτήτων και προσόντων στον επιστημονικό χώρο της Επικοινωνίας και των Ψηφιακών Μέσων.

Δίνεται όμως η δυνατότητα ανάληψης ομαδικής εργασίας δύο ατόμων. Σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει:

- και τα δύο μέλη της ομάδας να βρίσκονται στο 7^ο ή 8^ο εξάμηνο φοίτησης.
- να έχουν κάνει αίτηση ανάθεσης παράλληλα και οι δύο φοιτητές/τριες οι οποίοι θα πρέπει να αναγράφουν στην αίτηση στο σημείο παρατηρήσεις «Ομαδική εργασία με τον/την (ονοματεπώνυμο του άλλου φοιτητή) με Α.Μ. (τον αριθμό μητρώου του/της συμφοιτητή/τριας τους)». Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να προστεθεί δεύτερο άτομο σε πτυχιακή που έχει ήδη γίνει ανάθεση σε έναν φοιτητή/τρια.
- να εκπονήσουν μια εργασία αυξημένων απαιτήσεων σε έργο, σε σχέση με τις ατομικές πτυχιακές εργασίες.
- να έχουν ταυτόχρονα και τα δύο μέλη κοινές επαφές με τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια ώστε να είναι και οι δύο γνώστες των οδηγιών του/της καθώς και να γνωρίζει ο/η επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια την εργασία και των δύο μελών της ομάδας. Σε περίπτωση που την επικοινωνία με τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια έχει αναλάβει ένας εκ των δύο φοιτητών/τριών, οποιοσδήποτε παρατηρήσεις αποστέλλονται από τον/την επιβλέποντα/ουσα σε αυτόν/ην θεωρείται ότι τις γνωρίζει και ο/η άλλος/η φοιτητής/τρια που συμμετέχει στην πτυχιακή εργασία.
- να μπορούν και τα δύο μέλη της ομάδας να υποστηρίξουν εξίσου καλά το σύνολο της πτυχιακής εργασίας.

Μειωμένη απόδοση ενός μέλους της ομάδας δεσμεύει το σύνολο της ομάδας και για τον λόγο αυτόν πριν την αίτηση ανάθεσης πτυχιακής εργασίας θα πρέπει να βεβαιώνονται τα μέλη της ομάδας ότι θα μπορούν να συνεργαστούν αρμονικά καθ' όλο το διάστημα της πτυχιακής εργασίας.

Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι δεν παρέχεται η δυνατότητα εκπόνησης ομαδικών πτυχιακών εργασιών πέραν των δύο ατόμων και των συνθηκών που αναφέρθηκαν παραπάνω.

1.3. ΑΝΑΘΕΣΗ ΘΕΜΑΤΟΣ

Οι ενδιαφερόμενοι/ες πρέπει να έρθουν σε επικοινωνία με τον/την καθηγητή/τρια που επιθυμούν να εποπτεύσει την εκπόνηση της πτυχιακής τους εργασίας για να διερευνήσουν τη διαθεσιμότητά του/της. Επιπλέον, μπορούν να προτείνουν ή να ζητήσουν πιθανό θέμα για την εργασία. Αφού συζητήσουν το θέμα αναλυτικά και καταλήξουν σε συμφωνία συνεργασίας, ο/η φοιτητής/τρια προχωρά στην ηλεκτρονική υποβολή αίτησης στη Γραμματεία του Τμήματος, όπως περιγράφεται στην ενότητα 1.1 του παρόντος οδηγού.

Είναι σημαντικό να έχει επιτευχθεί συμφωνία με τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια. Χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του/της επιβλέποντος/ουσας καθηγητή/τριας, δεν μπορεί να γίνει δεκτό αίτημα εκπόνησης πτυχιακής εργασίας. Το θέμα της εργασίας πρέπει να έχει ακαδημαϊκό ενδιαφέρον και δεν πρέπει να είναι γενικόλογο ή αφηρημένο.

Η πρωτοβουλία ανήκει στους/τις φοιτητές/τριες, οι οποίοι πρέπει να αναζητήσουν διαπροσωπική συνάντηση με τον/την καθηγητή/τρια. Οι συναντήσεις πρέπει να γίνονται εκ του σύνεγγυς σε μέρες και ώρες γραφείου που έχει ορίσει ο/η κάθε καθηγητής/τρια.

Στους/στις φοιτητές/τριες ανατίθεται το θέμα της πτυχιακής εργασίας τους μόνο έπειτα από έγκριση του/της επιβλέποντα/ουσας καθηγητή/τριας. Η επίτευξη συμφωνίας μεταξύ επιβλέποντα/ουσας καθηγητή/τριας και φοιτητή/τριας επισημοποιείται με την ανάρτηση των εγκεκριμένων πτυχιακών εργασιών στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Ας σημειωθεί, επίσης, ότι είναι ευθύνη του/της φοιτητή/τριας να διαβάσει προσεκτικά τον παρόντα οδηγό εκπόνησης πτυχιακής εργασίας πριν την ανάθεση σε αυτόν/ην πτυχιακής εργασίας, αλλά και να τον συμβουλευτεί κατά την εκπόνησή της. Η σχετική αυτή υποχρέωση αναγράφεται και στο έντυπο ανάθεσης της πτυχιακής εργασίας.

1.4. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η διάρκεια εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας δεν μπορεί είναι μικρότερη των δύο ακαδημαϊκών εξαμήνων ενώ η μέγιστη διάρκεια ορίζεται στα δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα. Παράταση για μόνο ένα ακόμη επιπλέον εξάμηνο μπορεί να δοθεί σε εξαιρετικές μόνο περιπτώσεις και μετά από εισήγηση του/της επιβλέποντα/ουσας καθηγητή/τριας και έγκριση από το Τμήμα.

Με την υπογραφή της αίτησης ανάθεσης ο/η φοιτητής/τρια δεσμεύεται με το θέμα της πτυχιακής για δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα, δηλαδή το εξάμηνο ανάθεσης και το επόμενο και δεν απαιτείται να αιτηθεί στο διάστημα αυτό ανανέωση της πτυχιακής.

Η πτυχιακή εργασία κατατίθεται προς αξιολόγηση στον επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια το αργότερο ένα μήνα πριν την έναρξη της εξεταστικής περιόδου του χειμερινού ή εαρινού εξαμήνου ή της επαναληπτικής εξεταστικής του Σεπτεμβρίου. Έτσι, η επιτροπή αξιολόγησης έχει τον απαραίτητο χρόνο να την ελέγξει και να προτείνει διορθώσεις και αλλαγές. Η διαδικασία αξιολόγησης της εργασίας θα ολοκληρώνεται μέχρι και 15 μέρες από τη λήξη της εξεταστικής περιόδου του χειμερινού ή εαρινού εξαμήνου ή της επαναληπτικής εξεταστικής. Σε περίπτωση επιτυχημένης ολοκλήρωσης της πτυχιακής εργασίας τότε καταχωρείται η βαθμολογία από τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια. Η κατάθεση της πτυχιακής εργασίας προϋποθέτει τη σύμφωνη γνώμη του/της επιβλέποντα/ουσας καθηγητή/τριας.

Είναι απαραίτητο στο σώμα της πτυχιακής εργασίας που κατατίθεται στον/ην επιβλέποντα/ουσα να υπάρχει η Υπεύθυνη Δήλωση Λογοκλοπής υπογεγραμμένη ηλεκτρονικά στη δεύτερη σελίδα της εργασίας μετά το εξώφυλλο.

- α. είτε με πιστοποιημένη ψηφιακή υπογραφή,
- β. είτε με ψηφιακή βεβαίωση εγγράφου μέσω της πλατφόρμας (<https://docs.gov.gr>)

Οι εργασίες αποτελούν ιδιοκτησία του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, το οποίο διατηρεί το δικαίωμα της χρήσης, δημοσίευσης και αναπαραγωγής τους για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς.

Σε περίπτωση που παρέλθει άπρακτος ο χρόνος των δύο ακαδημαϊκών εξαμήνων για την κατάθεση της εργασίας, τότε το θέμα διαγράφεται και χωρίς άλλες ενέργειες αποσυνδέεται από τον/την φοιτητή/τρια εκτός αν ο/η επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια κρίνει ότι η εργασία βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο ολοκλήρωσης και προτείνει στο Τμήμα την παράτασή του

για ένα μόνο εξάμηνο στο οποίο ο/η φοιτητής/τρια πρέπει να ολοκληρώσει και να καταθέσει την εργασία του/της χωρίς δυνατότητα άλλης παράτασης.

Ο/η φοιτητής/τρια αφού βαθμολογηθεί τότε αποστέλλει την τελική εργασία στον υπεύθυνο της βιβλιοθήκης κ. Α. Μπούρτσο με email: aboutsos@uowm.gr προκειμένου να αναρτηθεί στο διαδικτυακό χώρο του πανεπιστημίου «<https://dspace.uowm.gr>». Το σώμα της πτυχιακής εργασίας που θα αποσταλεί στον υπεύθυνο βιβλιοθήκης δεν πρέπει να περιλαμβάνει την Υπεύθυνη Δήλωση Λογοκλοπής.

1.5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η επιτροπή αξιολόγησης αποτελείται από : α) τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια και β) τον/την δεύτερο/η βαθμολογητή/τρια.

Αφού κατατεθεί έγκαιρα η πτυχιακή εργασία στις ημερομηνίες που αναφέρθηκαν (τουλάχιστον ένα (1) μήνα πριν την έναρξη της εξεταστικής του χειμερινού ή εαρινού εξαμήνου ή της επαναληπτικής εξέτασης του Σεπτεμβρίου) οι αξιολογητές/τριες συμπληρώνουν το Έντυπο Αξιολόγησης με τη βαθμολογία της. Ο τελικός βαθμός της πτυχιακής εργασίας είναι ο μέσος όρος της βαθμολογίας της Επιτροπής Αξιολόγησης.

Η βαθμολογία της πτυχιακής αντανακλά την ποιότητα εργασίας του/της φοιτητή/τριας καθώς και τη συμβολή της σε νέα γνώση στο ερευνητικό πεδίο της Επικοινωνίας και των Ψηφιακών Μέσων. Κριτήρια που συνήθως λαμβάνει υπόψη η επιτροπή για το γραπτό κείμενο της εργασίας είναι:

- η εστίαση του κειμένου στη διερεύνηση ενός ερωτήματος, μιας υπόθεσης, ενός προβληματισμού,
- η χρήση επιστημονικών μεθόδων ανάλυσης,
- η αναζήτηση και επεξεργασία πρωτογενών πηγών,
- η τεκμηριωμένη και εμπειριστατωμένη ερευνητική μέθοδος που ακολουθήθηκε,
- η ξεκάθαρη ανάπτυξη των μεθόδων και η αναλυτική παρουσίαση της μεθοδολογίας ώστε να υπάρχει η δυνατότητα σε κάποιον να επιβεβαιώσει ή να επαναλάβει την έρευνα,
- η αντικειμενική παρουσίαση των αποτελεσμάτων,
- η πειστική εξήγηση ότι η έρευνα βασίζεται σε αληθινά στοιχεία, χωρίς αλλοιώσεις ή παραποιήσεις αποτελεσμάτων,

- η δομή και η ποιότητα του γραπτού κειμένου ώστε να διαβάζεται εύκολα, κατανοητά και να προσφέρει στον/στην αναγνώστη/στρια ουσιαστική γνώση,
- η διεξοδική ανασκόπηση της ελληνικής και ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας για την κάλυψη της θεωρίας του θέματος με εκτεταμένη μεν, αλλά εύστοχη βιβλιογραφία,
- η χρήση αξιόπιστων βιβλιογραφικών αναφορών, όπως άρθρα επιστημονικών περιοδικών τα οποία αναλογικά θα πρέπει να αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος της βιβλιογραφίας,
- η ακρίβεια των βιβλιογραφικών στοιχείων στην παράθεση βιβλιογραφικών αναφορών ώστε να είναι δυνατός ο εντοπισμός της,
- η αλληλουχία των συλλογισμών μέσα σε κάθε κεφάλαιο και ανάμεσα στα κεφάλαια ώστε να είναι αιτιολογημένη η μετάβαση μεταξύ των κεφαλαίων και υποκεφαλαίων της εργασίας,
- η πρωτοτυπία των συλλογισμών,
- η σύνδεση των αποτελεσμάτων της έρευνας με αποτελέσματα άλλων ερευνητών και η σύγκρισή τους,
- η ενδεχόμενη συνεισφορά της εργασίας στο πεδίο έρευνας και η σημαντικότητα των αποτελεσμάτων,
- η αυθεντικότητα της εργασίας και η απόδειξη ότι η εργασία είναι προϊόν του/της φοιτητή/τριας και όχι προϊόν λογοκλοπής ή αντιγραφής ή εργασία άλλου προσώπου,
- η έλλειψη αντιγραφής άλλων ερευνητών χωρίς αναφορά στο έργο τους,
- η ανάπτυξη κατάλληλων ερευνητικών δεξιοτήτων από τον/την φοιτητή/τρια, κατάλληλης βιβλιογραφικής επισκόπησης του θέματος καθώς και η διαπίστωση ότι ο/η φοιτητής/τρια έχει την δυνατότητα μελλοντικά στον επαγγελματικό του/της τομέα να ανταποκριθεί στη διερεύνηση ερωτημάτων και υποθέσεων εργασίας με αντικειμενικό και επιστημονικό τρόπο,
- η ορθή διατύπωση του κειμένου και η έλλειψη ορθογραφικών και συντακτικών λαθών,
- η συμμόρφωση με τους τεχνικούς κανόνες γραφής της εργασίας.

Όλα τα παραπάνω κριτήρια συντελούν στην τελική βαθμολογία που θα λάβει ο/η φοιτητής/τρια. Ο/Η επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια δεν μπορεί να γνωρίζει εκ των προτέρων ποια θα είναι η βαθμολογία της εργασίας καθότι αυτή προκύπτει από την τελική κρίση των δυο βαθμολογητών.

Η βαθμολογία της πτυχιακής εργασίας κατατίθεται εντός των προθεσμιών που ισχύουν κατά την εκάστοτε εξεταστική περίοδο, εφόσον ο/η φοιτητής/τρια την ολοκληρώσει και την

παραδώσει στον/στην επόπτη/τρια έγκαιρα. Σε αντίθετη περίπτωση, η βαθμολογία κατατίθεται εντός των προθεσμιών της τρέχουσας εξεταστικής περιόδου μόνο εφόσον η επιτροπή αξιολόγησης δύναται να ολοκληρώσει τη διαδικασία έγκαιρα. Εάν δεν δύναται, η βαθμολογία κατατίθεται την επόμενη εξεταστική περίοδο.

Όλες οι εργασίες είναι διαθέσιμες στο ηλεκτρονικό ιδρυματικό αποθετήριο «<https://dspace.uowm.gr>». Σε περίπτωση που η επιτροπή κρίνει την πτυχιακή ως ανεπαρκή ο/η φοιτητής/τρια αποδεσμεύεται από το θέμα.

Η λογοκλοπή αποτελεί ιδιαίτερα σοβαρό παράπτωμα με πειθαρχικές και ποινικές προεκτάσεις ανάλογα με τη βαρύτητα του παραπτώματος. Η ελάχιστη ποινή σε περίπτωση διαπίστωσης λογοκλοπής είναι ο μηδενισμός της εργασίας σε οποιοδήποτε στάδιο διαπιστωθεί η λογοκλοπή, ακόμη και μετά την λήψη πτυχίου με αντίκτυπο την ανάκληση του τίτλου σπουδών. Επίσης, η εργασία μηδενίζεται σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι δεν αποτελεί προϊόν εργασίας του/της φοιτητή/τριας που την παρουσιάζει (ή των φοιτητών/τριών σε περίπτωση ομαδικής εργασίας). Σε κάθε περίπτωση μηδενισμού ο/η φοιτητής/τρια δεν μπορεί να αναλάβει ξανά το ίδιο ή παρεμφερές θέμα ούτε να έχει τον/την ίδιο/α επιβλέποντα/ουσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

2.1. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Η έρευνα για την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας πρέπει να έχει κάποια βασικά χαρακτηριστικά και να εκπληρώνει τις προϋποθέσεις που θα αναπτυχθούν στη συνέχεια. Το άριστο επίπεδο μιας πτυχιακής εργασίας είναι να διαθέτει επιστημονική προσέγγιση και να συμβάλλει στην προώθηση της γνώσης γύρω από το θέμα που πραγματεύεται και αναλύει.

Τα επιστημονικά στοιχεία (δεδομένα) που θα χρησιμοποιηθούν πρέπει να είναι έγκυρα και η μεθοδολογία που θα ακολουθηθεί πρέπει να στηρίζεται σε γενικά παραδεκτές αρχές για να μπορεί να ελεγχθεί εύκολα και με ακρίβεια. Οι πηγές που θα χρησιμοποιηθούν στην πτυχιακή εργασία μπορεί να προέρχονται είτε από πληροφορίες που συλλέγει ο/η ίδιος/α ο/η φοιτητής/τρια (πρωτογενή έρευνα), είτε από πληροφορίες που έχουν συλλέξει άλλοι/ες (δευτερογενή έρευνα). Οι πληροφορίες που συλλέγουν άλλοι/ες βρίσκονται κυρίως σε βιβλία, επιστημονικά άρθρα, δημοσιευμένες εκθέσεις, δημοσκοπήσεις, απογραφές και ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων. Τα δεδομένα που συλλέγει ο/η ίδιος/α ο/η φοιτητής/τρια προέρχονται κυρίως από ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, παρατήρηση κ.ο.κ. Ο/Η επιβλέπων/ουσα θα συστήσει ποια στοιχεία ή πληροφορίες είναι καταλληλότερα για την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας. Επίσης, θα συμβουλευσει για τη διαδικασία και τις πρακτικές λεπτομέρειες της συλλογής των στοιχείων.

Η επιλογή της κατάλληλης μεθοδολογίας αποτελεί ένα πολύ σημαντικό στάδιο στη διαδικασία εκπόνησης μιας πτυχιακής εργασίας. Οι μέθοδοι ανάλυσης πρέπει να κρίνονται ως οι πιο κατάλληλες π.χ. συμμετοχική παρατήρηση, ανάλυση περιεχομένου, συνεντεύξεις, συγκέντρωση και ανάλυση αρχειακού υλικού, σχεδιασμός και επεξεργασία ερωτηματολογίου, στατιστική επεξεργασία κ.λπ. Επίσης, επιτρέπονται μετά από σχετική συνεννόηση με τον επιβλέποντα καθηγητή εργασίες θεωρητικής επεξεργασίας του θέματος (conceptual analysis) ανάλογα και με το θέμα της πτυχιακής. Σε αυτήν την περίπτωση δεν αρκεί η καταγραφή της

σχετικής βιβλιογραφίας αλλά επιβάλλεται η κριτική της προσέγγιση με τρόπο που η πτυχιακή να συνεισφέρει νέες σκέψεις ή μία νέα οπτική στο σχετικό θέμα.

Επιπλέον, το κείμενο πρέπει να είναι καλογραμμένο και ευανάγνωστο. Ένα δυσνόητο κείμενο με ορθογραφικά και συντακτικά λάθη, με σφάλματα στις βιβλιογραφικές αναφορές και με έλλειψη δομής θα οδηγήσει σε αναγκαίες αναθεωρήσεις.

Βασικό σημείο της πτυχιακής εργασίας αποτελεί η δημιουργία προϋποθέσεων μελλοντικής έρευνας στη συγκεκριμένη επιστημονική περιοχή και ο εμπλουτισμός του γνωσιολογικού υπόβαθρου του/της συγγραφέα με τέτοιο τρόπο, έτσι ώστε να διευκολυνθούν οι επαγγελματικές του/της επιδιώξεις.

Η έρευνα πρέπει να βασίζεται σε αληθινά στοιχεία και ο/η φοιτητής/τρια θα πρέπει να παρουσιάζει αντικειμενικά τα αποτελέσματα της έρευνας του/της. Οποιαδήποτε παραποίηση στοιχείων ή αλλοίωση ερευνητικών αποτελεσμάτων ή εκτενής αντιγραφή άλλων ερευνητών/τριών χωρίς αναφορά στο έργο τους είναι κατακριτέα και οδηγεί άμεσα στο μηδενισμό της εργασίας.

Σε κάθε περίπτωση το τελικό κείμενο που κατατίθεται μετά και τις προτεινόμενες διορθώσεις της εξεταστικής επιτροπής αποτελεί ευθύνη του/της φοιτητή/τριας.

2.2. ΕΠΙΛΟΓΗ ΘΕΜΑΤΟΣ

Το θέμα της πτυχιακής εργασίας πρέπει να είναι ενδιαφέρον, εφικτό και συγκεκριμένο. Προτείνεται οι φοιτητές/τριες να επιλέγουν θέματα που τους ενδιαφέρουν και τους επιτρέπουν να αξιοποιήσουν τις γνώσεις τους και τις αναλυτικές τους δεξιότητες. Η επιλογή του θέματος μπορεί να προκύπτει είτε από ιδέες από τις συζητήσεις μέσα στον ακαδημαϊκό χώρο, είτε από άλλα εξω- ακαδημαϊκά ενδιαφέροντα. Το θέμα της πτυχιακής εργασίας πρέπει να είναι ένα θέμα ακαδημαϊκού ενδιαφέροντος, και δεν πρέπει να είναι εντελώς γενικό ή μια απλή άσκηση πρακτικής εφαρμογής. Η ιδανική περίπτωση είναι να επιλεγεί ένα θέμα, το οποίο να αποτελεί ένα δυναμικό συνδυασμό ακαδημαϊκής σημαντικότητας και πρακτικού ενδιαφέροντος (π.χ. σύνδεση με τις μεταπτυχιακές σπουδές του/της φοιτητή/τριας ή τις επαγγελματικές επιδιώξεις του/της).

Οι θεματικές κατηγορίες της πτυχιακής εργασίας πρέπει να διαθέτουν επικοινωνιακό χαρακτήρα. Παραδείγματα αναφέρονται στη συνέχεια:

- Μελέτη περίπτωσης όπου χρησιμοποιείται ένα ειδικό παράδειγμα για να διαφωτίσει μια θεωρητική προσέγγιση, μια γενική τάση ή μια ποικιλία επικοινωνιακών προβλημάτων. Μπορεί να αναφέρεται τόσο σε γενικά προβλήματα και τάσεις όσο και σε εξειδικευμένα.
- Μελέτη δημοσίων σχέσεων που μπορεί να είναι ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα δημοσίων σχέσεων ή μπορεί να επικεντρώνεται σε κάποιες ιδιαίτερες πλευρές, όπως είναι η ανάπτυξη νέων προϊόντων, η προώθηση και προβολή ενός προϊόντος, η σχέση με τα Μ.Μ.Ε., η έρευνα αγοράς, κ.λπ. ή μια μελέτη μάρκετινγκ που εξετάζει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο μάρκετινγκ ή και επιμέρους πτυχές του. Επίσης, μπορεί να αφορά σε έρευνα σε επιχειρήσεις/οργανισμούς σχετικά με τις επικοινωνιακές ενέργειες που εφαρμόζουν.
- Μελέτη πολιτικής που αφορά τον ορισμό ενός επικοινωνιακού προβλήματος, την ανάλυση των λόγων που το προκαλούν, την αναζήτηση, τη συζήτηση και την αξιολόγηση ενός αριθμού πιθανών εναλλακτικών λύσεων και την υπόδειξη ή περιγραφή της εφαρμογής μιας ειδικής λύσης. Οι μελέτες πολιτικής αφορούν, συχνά, προβλήματα στο δημόσιο τομέα, αν και μπορεί κατ' εξαίρεση να εφαρμοστούν και σε προβλήματα του ιδιωτικού τομέα ή σ' αυτά μιας μεμονωμένης επιχείρησης.
- Συγκριτική ανάλυση που μπορεί να διασαφηνίσει τη συμπεριφορά ή τα διακριτικά χαρακτηριστικά μερικών φαινομένων. Μπορεί να εφαρμοστεί σε μια ποικιλία περιπτώσεων (π.χ. επικοινωνιακή σύγκριση μοντέλων, μεθόδων ή τάσεων σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, κ.λπ.). Επιπλέον μια συγκριτική ανάλυση μπορεί να περιλαμβάνει την εξέταση της δομής ενός κλάδου, τις επικοινωνιακές τάσεις, τις τάσεις της αγοράς, τις θέσεις των εταιρειών μέσα στον κλάδο και τις αντιλήψεις του ντόπιου κοινωνικού συνόλου σε ζητήματα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Οι αναλύσεις μπορούν, επίσης, να επικεντρώνονται σε πλευρές ενός κλάδου, όπως είναι η έρευνα και η ανάπτυξη προϊόντων, η επικοινωνία και οι δημόσιες σχέσεις με τις δημόσιες υπηρεσίες και οι ενδοεπιχειρησιακές σχέσεις και επικοινωνία.
- Ανάπτυξη θεωρίας και όπου μπορεί να εφαρμοστεί η προσέγγισή της. Συνιστάται κατά κανόνα η ανάπτυξη και ο έλεγχος μιας θεωρίας με βάση ένα σύνολο εμπειρικών στοιχείων (π.χ. ανάπτυξη θεωρίας πολιτικού μάρκετινγκ).
- Ανάπτυξη Μεθοδολογίας. Στην περίπτωση αυτή ο/η φοιτητής/τρια προτείνει και σχεδιάζει ένα νέο αναλυτικό πλαίσιο, μια διαδικασία ή μια νέα μέθοδο προσέγγισης ενός προβλήματος στον χώρο της επικοινωνίας το οποίο πρέπει να τεκμηριώσει με μια εμπειρική εφαρμογή.

2.3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Το στάδιο που ακολουθεί την επιλογή του θέματος είναι η αποσαφήνισή του, η οποία επιτυγχάνεται μέσω μιας συγκεκριμένης διαδικασίας. Η αποσαφήνιση του θέματος απαιτεί προσεκτική επισκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας και αρθρογραφίας, κατάρτιση κατάλληλων ερωτημάτων και υποθέσεων προς διερεύνηση, καθώς και επιλογή της μεθοδολογίας με βάση την οποία θα προσεγγιστεί το θέμα της πτυχιακής εργασίας (ποσοτική, ποιοτική ανάλυση, στατιστική επεξεργασία κ.ά.). Κάθε φοιτητής/τρια αφού κάνει μια αρχική διερεύνηση γύρω από τη βιβλιογραφία του θέματος καλείται να υποβάλει προς έγκριση στον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια γραπτό κείμενο με προσθήκη ενδεικτικής βιβλιογραφίας και ενός ενδεικτικού πίνακα περιεχομένων με ανάπτυξη των υποκεφαλαίων σε τίτλους. Τα παραπάνω συνιστούν έναν οδηγό που πρέπει να ακολουθήσει ο/η φοιτητής/τρια για την έρευνα και συγγραφή της εργασίας ο οποίος δύναται να τροποποιηθεί με τη σύμφωνη γνώμη του/της επιβλέποντα/ουσας στην πορεία της εργασίας.

Ο/η φοιτητής/τρια, στο αρχικό κείμενο, περιγράφει τα ερωτήματα και τις υποθέσεις που θα διερευνήσει καθώς και τη μεθοδολογία που θα ακολουθήσει για να προσεγγίσει τις απαντήσεις στα ερωτήματα ή για να επαληθεύσει τις αρχικές υποθέσεις. Είναι σημαντικό ο/η φοιτητής/τρια να δώσει στο κείμενο αυτό όσο το δυνατόν πιο συγκεκριμένες και αναλυτικές πληροφορίες προς τον/την επιβλέποντα/ουσα σχετικά με τη μεθοδολογία προσέγγισης απαντήσεων στα ερωτήματα που θέτει στην εργασία του. Στη φάση αυτή, στόχο αποτελεί η ενημέρωση, σε απόλυτο βαθμό, του/της επιβλέποντα/ουσας καθηγητή/τριας για τα βήματα που θα ακολουθήσει ο/η φοιτητής/τρια ώστε να μπορεί να τον/την βοηθήσει. Κείμενα που περιλαμβάνουν γενικόλογες μεθοδολογίες χωρίς να μπαίνουν στη λογική της σύνδεσης των μεθόδων με τα ερωτήματα που θέτει η εργασία, αφήνουν ένα θολό τοπίο γύρω από την εκπόνηση της εργασίας, το οποίο μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα στη συνέχεια της εκπόνησής της.

Ο ενδεικτικός πίνακας περιεχομένων, με ανάπτυξη τίτλων σε υποκεφάλαια, υποδεικνύει τις επιμέρους θεματικές ενότητες της εργασίας, και μπορεί ο/η επιβλέπων/ουσα να ελέγξει, πριν την ανάλυσή τους, την καταλληλότητά τους, τη σύνδεσή τους με το θέμα και την ομαλή μετάβαση μεταξύ των υποκεφαλαίων. Οι επιμέρους θεματικές ενότητες πρέπει να προκύπτουν εφόσον ο/η φοιτητής/τρια έχει κάνει μια προεργασία και μελέτη των ενδεικτικών πηγών που θα χρησιμοποιήσει.

Η αναζήτηση και συγκέντρωση των πηγών είναι υποχρέωση του/της φοιτητή/τριας και όχι του/της επιβλέποντα/ουσας.

Υπόδειγμα του υλικού της πρώτης προσέγγισης με τον/την επιβλέποντα/ουσα δίνεται στο Παράρτημα ΙΙΙ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

3.1. ΟΔΗΓΙΕΣ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Ο τρόπος συγγραφής πρέπει να είναι καθαρός, περιεκτικός, επικεντρωμένος στο πρόβλημα που αναλύεται και ο/η συγγραφέας πρέπει να καταλήγει σε συγκεκριμένα συμπεράσματα ή/και προβληματισμούς. Πιο συγκεκριμένα πρέπει να δίνεται μεγάλη προσοχή στη δομή, σύνταξη και γραμματική της πτυχιακής εργασίας, η οποία πρέπει να έχει λογική ροή και συνέπεια, να αποφεύγονται φλυαρίες και όσα γράφονται να έχουν άμεση σχέση με τον σκοπό της μελέτης. Προτείνεται η χρήση Διαγραμμάτων και Πινάκων, όταν μπορούν να υποστηρίξουν και να ενισχύσουν τα επιχειρήματα που παρουσιάζονται.

Κάθε πτυχιακή εργασία πρέπει να ξεκινάει με μια σύντομη περίληψη περίπου 300 λέξεων στην Ελληνική και στην Αγγλική γλώσσα (Abstract). Η περίληψη είναι αυτό που διαβάζει πρώτο ο/η αναγνώστης/στρια (πολλές φορές είναι και το μόνο που διαβάζει), αλλά γράφεται τελευταίο. Στη μικρή έκταση της λιγότερης από μιας σελίδας γίνεται προσπάθεια να δοθεί συνοπτικά η εικόνα της εργασίας και τα επιτεύγματά της.

Το κυρίως κείμενο έχει έκταση όχι λιγότερο από 10.000 λέξεις και όχι παραπάνω από 15.000 λέξεις. Στην έκταση αυτή δεν προσμετρώνται τα παραρτήματα. Η εργασία πρέπει να είναι ηλεκτρολογημένη.

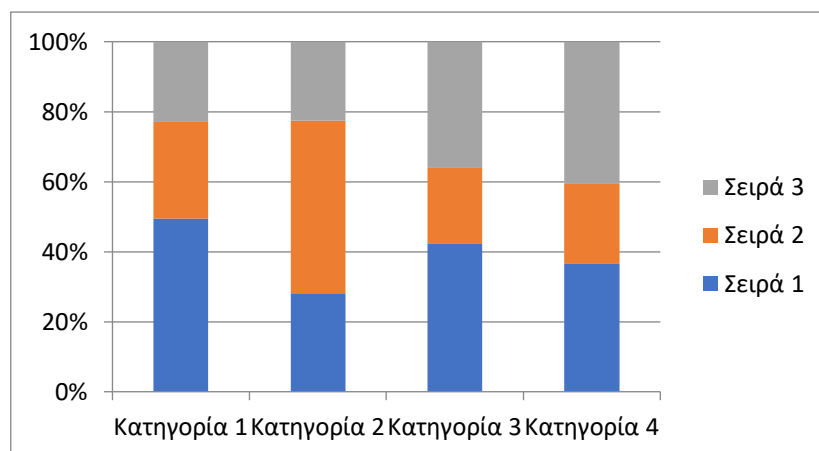
Πρέπει να υπάρχει σχετική αναλογία μεταξύ θεωρητικού και ερευνητικού μέρους, ούτως ώστε –στο μέτρο του δυνατού και ανάλογα με το θέμα της πτυχιακής– να υπάρχει ικανοποιητική ανάπτυξη και των δύο μερών.

Όσον αφορά τη συγγραφή της πτυχιακής εργασίας πρέπει να ληφθούν υπόψη τόσο η δομή όσο και οι κανόνες που παρουσιάζονται στη συνέχεια:

- Η γραμματοσειρά και το μέγεθός της ορίζονται ως εξής:
 - Τίτλοι Κεφαλαίων: Arial 16 έντονη γραφή (Bold)
 - Τίτλοι ενοτήτων κεφαλαίου (υποκεφάλαια): Arial 14 έντονη γραφή (Bold)
 - Τίτλοι υποενοτήτων/υποκεφαλαίων: Arial 12 έντονη γραφή (Bold)
 - Κείμενο: Times New Roman 12

- Αναφορές: Times New Roman 11
- Λεζάντες: Times New Roman 11
- Η αρίθμηση των σελίδων πρέπει να είναι συνεχής και να εμφανίζεται στην κάτω εξωτερική πλευρά της σελίδας. Στο εξώφυλλο δεν πρέπει να εμφανίζεται η αρίθμηση.
- Τα κεφάλαια και τα υποκεφάλαια πρέπει να έχουν αρίθμηση και τίτλο.
- Το κείμενο πρέπει να είναι τυπωμένο σε λευκό χαρτί μεγέθους Α4 με εκτύπωση δύο όψεων.
- Το περιθώριο των σελίδων τυπώνεται με αριστερό/δεξιό 3,17 εκ. και με πάνω/κάτω 2,54 εκ.
- Το διάστιχο πρέπει να είναι 1,5.
- Αμφίπλευρη πλήρη στοίχιση του κειμένου.
- Όταν χρησιμοποιούνται διαγράμματα, εικόνες ή πίνακες τα οποία δεν προκύπτουν από τα αποτελέσματα της εργασίας, πρέπει να αναφέρεται η πηγή τους στη λεζάντα. Για παράδειγμα: (Πηγή: Media Services (2005, σελ. 53).
- Κάθε εικόνα, διάγραμμα ή πίνακας, πρέπει να αριθμείται, να τιτλοφορείται, καθώς και να σχολιάζεται και να αναφέρεται στο κείμενο.

Οι λεζάντες των εικόνων θα είναι γραμμένες με γραμματοσειρά Time New Roman 11 στιγμών, στοιχισμένες στο κέντρο της σελίδας. Όλες οι εικόνες θα είναι αριθμημένες, με την αρίθμηση να αναγράφεται στην αρχή της λεζάντας με έντονη γραφή, όπως φαίνεται στη συνέχεια. Όλα αυτά τα στοιχεία πρέπει να σχολιάζονται και να αναφέρονται μέσα στο κείμενο, αλλιώς δεν έχουν λόγο ύπαρξης. Η αναφορά γίνεται είτε απευθείας από το κείμενο (π.χ. Στην Εικόνα 1 φαίνεται...) ή έμμεσα στο κείμενο (π.χ. Η σειρά 2 εμφάνισε το μεγαλύτερο ποσοστό (Εικόνα 1)).



Εικόνα 1: Σειρές ανά Κατηγορία

Ομοίως, οι πίνακες έχουν λεζάντα και αναφέρονται στο κείμενο. Η διαφορά τους είναι ότι η λεζάντα τοποθετείται πριν τον πίνακα και όχι μετά, όπως στις εικόνες.

Εάν πρέπει να παραπεμφθεί ο/η αναγνώστης/στρια σε Παράρτημα, αυτό πρέπει να αναφερθεί στο κυρίως κείμενο (για παράδειγμα: ..., που παρουσιάζεται αναλυτικά στο Παράρτημα Ι). Τα Παραρτήματα έπονται της Βιβλιογραφίας και είναι αριθμημένα με λατινικούς χαρακτήρες (I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, κ.ο.κ.).

3.2. ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η δομή της πτυχιακής εργασίας θα πρέπει να είναι ως εξής (βλ. επίσης Παράρτημα IV):
Εξώφυλλο

Υπεύθυνη Δήλωση Λογοκλοπής

Περίληψη

Abstract (περίληψη στην αγγλική γλώσσα)

Πίνακας Περιεχομένων

Ευχαριστίες (προαιρετικά)

Κύριο μέρος της εργασίας

- Εισαγωγή
- Κεφάλαιο 1
- Κεφάλαιο 2 (Βιβλιογραφική Επισκόπηση)
- Κεφάλαιο 3 (Μεθοδολογία)
- Κεφάλαιο 4 (Αποτελέσματα της έρευνας)
- Κεφάλαιο 5 (Συζήτηση αποτελεσμάτων)
- Συμπεράσματα
- Βιβλιογραφία (ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση)
- Γλωσσάριο (αν απαιτείται)
- Παραρτήματα

3.3. ΕΞΩΦΥΛΛΟ

Το εξώφυλλο του κειμένου έχει συγκεκριμένη μορφή (βλ. Παράρτημα Ι). Εμφανίζεται το λογότυπο του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και αναγράφεται το Πανεπιστήμιο Δυτικής

Μακεδονίας, η Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών και το Τμήμα Επικοινωνίας και Ψηφιακών Μέσων. Ακολουθεί ο τίτλος της πτυχιακής εργασίας, το ονοματεπώνυμο του/της φοιτητή/τριας και ο Αριθμός Μητρώου, καθώς και το ονοματεπώνυμο του/της επιβλέποντος/ουσας καθηγητή/τριας. Τέλος, σημειώνεται η έδρα του Τμήματος, ο μήνας και το ακαδημαϊκό έτος. Δεν επιτρέπεται η χρήση φωτογραφιών στο εξώφυλλο.

3.4. ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ

Στη δεύτερη σελίδα στο σώμα της πτυχιακής θα πρέπει να υπάρχει η Υπεύθυνη Δήλωση Λογοκλοπής υπογεγραμμένη ηλεκτρονικά. Πτυχιακή που δε φέρει στο σώμα της την Υπεύθυνη Δήλωση λογοκλοπής δεν γίνεται δεκτή προς βαθμολόγηση.

3.5. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στη τρίτη σελίδα της πτυχιακής εργασίας, ακολουθεί η περίληψη στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα, αντίστοιχα. Η περίληψη έχει έκταση περίπου 300 λέξεις και παρέχει την κατάλληλη πληροφόρηση στον/στην αναγνώστη/στρια σχετικά με τους στόχους της εργασίας, τη μέθοδο προσέγγισης και τα κύρια συμπεράσματα της εργασίας. Τέλος, αναφέρονται 4-5 λέξεις-κλειδιά. Ο τίτλος της εργασίας επαναλαμβάνεται με έντονα γράμματα (Bold) πριν από την παράθεση του κειμένου της περίληψης.

3.6. ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Στη συνέχεια παρατίθεται ο Πίνακας Περιεχομένων της εργασίας, έκτασης 1-2 σελίδες. Αμέσως μετά καταγράφονται οι ευχαριστίες (προαιρετικά).

3.7. ΚΥΡΙΩΣ ΜΕΡΟΣ

Ακολουθεί το κυρίως μέρος (κείμενο) της εργασίας, το οποίο διακρίνεται στην εισαγωγή, στα κεφάλαια και στα συμπεράσματα.

3.8. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εισαγωγή πρέπει να περιλαμβάνει μια περιγραφή του προβλήματος, και μια περιληπτική παρουσίαση της προσέγγισης που ακολουθείται. Στην εισαγωγή θα πρέπει σύντομα, αλλά περιεκτικά (μια παράγραφος το κάθε ένα), να αναφέρονται με τη σειρά που ακολουθούν:

- Ο προσδιορισμός του προβλήματος της πτυχιακής εργασίας.
- Αναφορά στους λόγους για τους οποίους έχει ενδιαφέρον το θέμα.
- Ο σκοπός και οι στόχοι της πτυχιακής εργασίας μέσα από την κατάθεση ερωτημάτων προς διερεύνηση.
- Η περιγραφή της γενικής μεθοδολογίας, μεθόδου της προσέγγισης της πτυχιακής εργασίας (δηλαδή να διατυπωθεί ο συνδυασμός του «προβλήματος – θεωρίας – μεθόδου»).
- Η συμβολή της εργασίας σε νέα γνώση.
- Συνοπτική παρουσίαση των κεφαλαίων που θα ακολουθήσουν.

Υπόδειγμα εισαγωγής δίνεται στο Παράρτημα ΙΙΙ. Εκτιμάται ότι η εισαγωγή δεν πρέπει να ξεπερνά σε έκταση τις 3-4 σελίδες.

3.9. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Το κυρίως μέρος της πτυχιακής εργασίας αναπτύσσεται, συνήθως, σε περισσότερα του ενός κεφάλαια. Στο τέλος κάθε κεφαλαίου πρέπει να υπάρχει ένα μικρό υποκεφάλαιο λιγότερο από σελίδα το οποίο θα κλείνει το κεφάλαιο και θα προετοιμάζει τη σύνδεση με το επόμενο κεφάλαιο. Στο σύνολο της εργασίας θα πρέπει να υπάρχουν τα παρακάτω κεφάλαια και ενότητες (ενδεικτικοί είναι οι γενικοί τίτλοι):

3.9.1. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

Η ενότητα αυτή (ένα ή περισσότερα κεφάλαια) περιλαμβάνει τη σχετική θεωρία, το θεωρητικό υπόβαθρο, τη διεθνή βιβλιογραφική ανασκόπηση, τα αποτελέσματα προηγούμενων ερευνών, συγκρίσεις, κριτικές, διαφοροποιήσεις στη μεθοδολογία που ακολούθησαν διάφοροι ερευνητές κλπ. Κατά τη συγγραφή της πτυχιακής θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα παρακάτω:

- Να προσδιορίζεται η ουσία του προβλήματος της πτυχιακής εργασίας.
- Να χρησιμοποιείται μόνο η σχετική βιβλιογραφία, θεωρία, πηγές, μέθοδοι και μεθοδολογία.

- Να αποφεύγεται η περιγραφική πληροφορία, η οποία μπορεί να βρεθεί εύκολα ή είναι πολύ γνωστή.
- Μπορούν να χρησιμοποιούνται θεωρητικά και πρακτικά παραδείγματα για την ισχυροποίηση των απόψεων. Τα χρησιμοποιούμενα παραδείγματα θα πρέπει να επιβεβαιώνουν τις διατυπωμένες απόψεις.
- Να αποφεύγονται οι επαναλήψεις.
- Να χρησιμοποιούνται θεωρίες, πρακτικές, υποδείγματα κ.λπ.
- Να παρουσιάζονται αυτά που χρειάζονται με συγκριτική και κριτική σκέψη.
- Να υπάρχουν σύνδεσμοι μεταξύ των κεφαλαίων, ενοτήτων και υποενοτήτων.

3.9.2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η ενότητα αυτή περιλαμβάνει τη μέθοδο, τα υποδείγματα, τη μεθοδολογία κ.λπ. στα οποία στηρίζεται η εμπειρική διερεύνηση της εργασίας καθώς και η ανάλυση των αποτελεσμάτων της εμπειρικής εφαρμογής.

Αρχικά πρέπει να γραφτούν αναλυτικά όλα τα βήματα της μεθόδου που ακολουθήθηκαν, όπως ενδεικτικά: αποφάσεις που ελήφθησαν, αποκλεισμός ή ενσωμάτωση μεθοδολογικών προσεγγίσεων, χρονικά πλαίσια στα οποία υλοποιήθηκε το εμπειρικό κομμάτι, ποσοτικοί δείκτες που δημιουργήθηκαν για μετρήσεις κ.λπ.

Στη μεθοδολογία πρέπει να παρουσιάζονται επίσης μια σειρά από θέματα, όπως:

- Το σύνολο των δεδομένων (πού βρέθηκαν, πώς βρέθηκαν, εξαντλητικά κάθε πηγή απόκτησης δεδομένων, είδος δεδομένων, χρονικό διάστημα που καλύπτουν, τις αδυναμίες/περιορισμούς των δεδομένων, καθώς και εάν αποτελούν δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν σε προγενέστερες έρευνες, πιθανά για άλλες χώρες, περιπτώσεις και χρονικές περιόδους).
- Λογισμικά που χρησιμοποιήθηκαν, π.χ. Statistical Package for Social Sciences - SPSS
- Στατιστική (περιγραφική ή επαγωγική) ανάλυση αυτών των δεδομένων, η οποία θα σχολιάζεται σε σχέση με το πρόβλημα που αναλύεται.

Στόχος στην αναλυτική περιγραφή της μεθοδολογίας είναι να αποσαφηνιστούν πλήρως οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν, να δοθεί η δυνατότητα επαλήθευσης των αποτελεσμάτων που θα ακολουθήσουν και να δοθεί η δυνατότητα επανάληψης της μεθόδου από άλλους ερευνητές. Ο/Η φοιτητής/τρια πρέπει να στοχεύσει, όταν γράφει το μεθοδολογικό κομμάτι, στην αποφυγή κρίσιμων ερωτήσεων αποσαφήνισης πάνω στις μεθοδολογικές προσεγγίσεις από την επιτροπή

αξιολόγησης. Η μεθοδολογία μπορεί να είναι από μόνη της ένα σύντομο κεφάλαιο, ή μπορεί να είναι τα αρχικά υποκεφάλαια του κεφαλαίου που θα περιγράφει την εμπειρική έρευνα και θα ακολουθεί τα προηγούμενα θεωρητικά κεφάλαια.

3.9.3. ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Ακολουθεί η ενότητα της ανάλυσης των αποτελεσμάτων της εμπειρικής εφαρμογής (στο ίδιο ή σε περισσότερα κεφάλαια). Η ενότητα αυτή αναφέρεται στα αποτελέσματα της εμπειρικής προσέγγισης και μπορεί να περιλαμβάνει ελέγχους υποθέσεων κ.λπ. Μεταξύ αυτών μπορεί να περιλαμβάνει:

- Πολύ σύντομη αναφορά στη μέθοδο, υπόδειγμα από την προηγούμενη ενότητα (Μεθοδολογία), καθώς και τη διαχείριση των δεδομένων.
- Τα αποτελέσματα της εφαρμογής (πίνακες, διαγράμματα ή όποια άλλη μορφή παρουσίασης κρίνεται απαραίτητη). Τα αποτελέσματα πρέπει να σχολιαστούν σε διαφορετικά επίπεδα και από διάφορες οπτικές γωνίες.
- Έλεγχο αρχικών υποθέσεων και συζήτηση σχετικά με αποτελέσματα και αποκλίνουσες συμπεριφορές.

Η παρουσίαση και ο σχολιασμός πρέπει να είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με το υπό διαχείριση πρόβλημα αλλά και τη σχετική συζήτηση και σύγκριση με άλλες μελέτες. Επίσης, η όλη εμπειρική ανάλυση, παρουσίαση, συζήτηση αποτελεσμάτων κ.λπ. πρέπει να αντιστοιχούν στα Συμπεράσματα.

Κατά τη συγγραφή θα πρέπει να αποφεύγονται αναφορές σε υποδείγματα και μεθόδους που δεν είναι χρήσιμα στην πτυχιακή εργασία ή στην εμπειρική εφαρμογή.

3.9.4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το τελευταίο κεφάλαιο περιλαμβάνει τα Συμπεράσματα-Προτάσεις όπου συνοψίζεται ολόκληρη η εργασία με έμφαση στα αποτελέσματα που κατέληξε ο/η φοιτητής/τρια και γίνονται προτάσεις για περαιτέρω έρευνα. Τα συμπεράσματα πρέπει να είναι σχετικά σύντομα (μέχρι 5 σελίδες). Η ενότητα αυτή περιλαμβάνει τα κυριότερα αποτελέσματα και συμπεράσματα της εργασίας και ειδικότερα της έρευνας που προηγήθηκε, καθώς και συνοπτική ανακεφαλαίωση των κεφαλαίων που προηγήθηκαν. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δίνεται στον τρόπο που η μελέτη διερευνά το αρχικό ερώτημα ή προβληματισμό που τέθηκε και να παρουσιαστούν ιεραρχικά με σειρά σπουδαιότητας τα βασικά πορίσματα της έρευνας και να

αιτιολογηθεί η σημασία τους (π.χ. σε ποιο βαθμό ενισχύουν αποτελέσματα άλλων ερευνών ή έρχονται σε αντίθεση; , τι νέο προσφέρουν τα αποτελέσματα κ.λπ.). Προτείνεται επίσης να γίνεται αναφορά στις αδυναμίες και τους περιορισμούς της έρευνας, ή/και σε προτάσεις βελτιώσεων ή λύσεων του υπό μελέτη προβλήματος που προκύπτουν από την έρευνα καθώς και σε προτάσεις προς άλλους/ες ερευνητές/τριες για πιθανή συνέχεια της εργασίας ως «μελλοντική έρευνα» ή/και πως μπορεί η εργασία αυτή να συνεισφέρει στο έργο άλλων μελετητών: τι θα μπορούσε να γίνει στη συνέχεια από πλευράς μεθοδολογικής και θεωρητικής, διεύρυνσης της θέσης του/της συγγραφέα-φοιτητή/τριας που εμφανίζεται στην πτυχιακή εργασία.

3.10. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Στη συνέχεια, παρατίθεται η Βιβλιογραφία η οποία πρέπει να καλύπτει πλήρως τις αναφορές που περιέχονται στο κείμενο της εργασίας σε κάθε συγγραφέα, ερευνητικό οργανισμό και στατιστική πηγή και ακολουθεί το γλωσσάριο (όπου απαιτείται). Στο Παράρτημα V, δίνεται αναλυτικά ο τρόπος γραφής της βιβλιογραφίας.

3.11. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Εάν υπάρχουν παραρτήματα, αυτά παρατίθενται στο τέλος του κειμένου της εργασίας και οι τίτλοι τους αναφέρονται στα περιεχόμενα. Η χρήση εν γένει των Παραρτημάτων δεν ενθαρρύνεται και θα πρέπει να γίνεται μόνο αν υπάρχει ένας μεγάλος όγκος στοιχείων ή αποτελεσμάτων ή διευκρινιστικών πληροφοριών τα οποία αν τοποθετηθούν στο κυρίως κείμενο διασπών την προσοχή του/της αναγνώστη/ριας και διακόπτουν τη ροή του κειμένου. Τέτοια παραδείγματα μπορούν να αποτελούν πλήρη ερωτηματολόγια, πλήρεις συνεντεύξεις, συνεχόμενοι πίνακες στοιχείων ή δεδομένων που καταλαμβάνουν πολλές σελίδες, συνεχόμενα στατιστικά διαγράμματα, συνεχόμενα παραδείγματα εικόνων ιστοσελίδων κ.λπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΑ

4.1. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ/ΤΗΣ ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΑ/ΟΥΣΑΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ/ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ/ΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ

Ο ρόλος του/της επιβλέποντα/ουσας καθηγητή/τρια είναι να βοηθήσει και να κατευθύνει τον/την φοιτητή/τρια τόσο στην αρχική επιλογή του θέματος όσο και κατά τη διάρκεια εκπόνησης και συγγραφής της πτυχιακής εργασίας, να σχολιάζει, να διορθώνει, να βελτιώνει τακτικά τα κείμενα που του παραδίδει ο/η υποψήφιος/α, να τον/την καθοδηγήσει μεθοδολογικά σε πιθανή εμπειρική εφαρμογή, καθώς και να προτείνει στη διαδικασία αξιολόγησης μια αμερόληπτη βαθμολογία της πτυχιακής του/της εργασίας.

Ο ρόλος του/της δεύτερου/ης βαθμολογητή/τριας είναι να κρίνει τη δομή της τελικής πτυχιακής εργασίας, να προτείνει βελτιώσεις, καθώς και να προτείνει μια αμερόληπτη βαθμολόγηση της κρινόμενης εργασίας, από το αποτέλεσμα και την παρουσίαση του/της φοιτητή/τριας.

4.2. Η ΣΧΕΣΗ ΦΟΙΤΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ – ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΑ/ΟΥΣΑΣ

Η σχέση φοιτητή/τριας-επιβλέποντα/ουσας είναι μια σχέση προσδοκιών και ικανοποίησης αυτών. Τι προσδοκά ο/η επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια από τους/τις φοιτητές/τριες του/της σε σχέση με το θέμα της εργασίας και πώς ανταποκρίνεται ο/η ενδιαφερόμενος/η σε αυτές τις προσδοκίες; Προσδοκίες έχει επίσης και ο/η φοιτητής/τρια και δικαιούται, εφόσον ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της εργασίας, να τύχει σωστής επίβλεψης και καθοδήγησης σύμφωνα με την εμπειρία του/της επιβλέποντα/ουσας στο θέμα που πρότείνει. Η σχέση με τον/την επιβλέποντα/ουσα είναι μια πολύ σημαντική σχέση για να αφήνεται από τον/την φοιτητή/τρια στην τύχη της χωρίς τακτική ενημέρωση σε σχέση με την πορεία της εργασίας.

Ο/Η κάθε επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια έχει διαφορετική μέθοδο ως προς τον τρόπο και τη συχνότητα επικοινωνίας, τις απαιτήσεις του/της ως προς την ενημέρωσή του/της από τον/την φοιτητή/τρια, τα χρονοδιαγράμματα που θέτει, τη συχνότητα των συναντήσεων, την ενημέρωση του/της ανά κεφάλαιο ολοκλήρωσης της εργασίας, κ.ά.

Συνήθως στην πρώτη συνάντηση του/της φοιτητή/τριας με τον/την επιβλέποντα/ουσα ορίζεται ένα πλαίσιο συνεργασίας, το οποίο προσδιορίζει ζητήματα σχετικά με τις συναντήσεις (πότε, πού, με τι σκοπό, πόσο συχνά, τι προετοιμασία πρέπει να έχει κάνει ο/η φοιτητής/τρια πριν τη συνάντηση, τι υλικό θα προσκομίσει κ.λπ.), με αναφορές που θα δίνει ο/η φοιτητής/τρια σχετικά με την πορεία της εργασίας (πόσες αναφορές, παράδοση ανά κεφάλαιο ή ενοτήτων που ολοκληρώνονται, με χρονοδιαγράμματα και προγραμματισμούς ενεργειών), με προσδοκίες που έχει ο/η επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια σε σχέση με την εργασία, με επίλυση πιθανών προβλημάτων που μπορεί να προκύψουν, με προσδιορισμό της απαιτούμενης υλικοτεχνικής υποδομής που χρειάζεται η εργασία και τις δυνατότητες που υπάρχουν για την πρόσβαση του/της φοιτητή/τριας σε αυτήν, κ.ά. Η πτυχιακή εργασία εξελίσσεται σταδιακά και απαιτείται η συχνή επικοινωνία με τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια στους χώρους του Πανεπιστημίου και στις ώρες γραφείου που έχει ορίσει ο/η επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια. Το Τμήμα έχει μεριμνήσει ώστε να υπάρχουν ώρες γραφείου για την τακτική επικοινωνία των φοιτητών/τριών με τους/τις καθηγητές/τριες κατά τις οποίες ο/η φοιτητής/τρια μπορεί να συναντήσει τον/την επιβλέποντα/ουσα κατόπιν συνεννοήσεως.

Καλές τακτικές κινήσεις που μπορούν να γίνουν από τον/τη φοιτητή/τρια είναι:

- ο έγκαιρος προγραμματισμός συναντήσεων με τον/την επιβλέποντα/ουσα,
- η καλή προετοιμασία του για αυτές,
- η δέουσα προσοχή στη συγγραφή του αρχικού κειμένου με σαφή προσδιορισμό του προβλήματος και των ερωτημάτων που θέτει η εργασία, με αναλυτικά και συγκεκριμένα μεθοδολογικά στοιχεία που θα συνδέονται με την αναζήτηση απαντήσεων στα ερωτήματα αυτά καθώς και η δέουσα προσοχή στο υπόλοιπο συνοδευτικό υλικό (ενδεικτικός πίνακας περιεχομένου, ενδεικτική βιβλιογραφία) που αποστέλλεται προς έγκριση,
- η καταγραφή υπό μορφή σημειώσεων των επόμενων ενεργειών και των όποιων απαιτήσεων θέτει η εργασία,
- η αποστολή ολοκληρωμένων κεφαλαίων προς ενημέρωση του/της επιβλέποντα/ουσας,
- η αδιάκοπη συνέχεια της εργασίας χωρίς να αναμένει ο/η φοιτητής/τρια τις διορθώσεις του/της επιβλέποντα/ουσας σε προηγούμενα κεφάλαια εκτός και αν η γνώμη του/της επιβλέποντα/ουσας επιβάλλεται για την ομαλή συνέχιση της εργασίας οπότε και διευκρινίζεται στον/στην επιβλέποντα/ουσα ότι η εργασία δεν θα συνεχιστεί μέχρι να ληφθεί η γνώμη του/της για τη συνέχεια της εργασίας,

Προς αποφυγή είναι οι παρακάτω ενέργειες:

- Οι αιφνιδιαστικές και απρογραμμάτιστες επισκέψεις καθώς δεν δίνεται ο χρόνος στον/την επιβλέποντα/ουσα (αν θα ήθελε) να προετοιμάσει υλικό για να το δώσει στον/την ενδιαφερόμενο/η.
- Η πρόχειρη προετοιμασία του/της φοιτητή/τριας για τις ανάγκες των συναντήσεων.
- Οι γενικόλογες και ασαφείς προτάσεις στο κείμενο που αποστέλλεται για έγκριση.
- Η αποστολή ολοκληρωμένης εργασίας χωρίς να έχει προηγηθεί αποστολή τμημάτων αυτής.
- Η διακοπή της εργασίας μέχρι να ληφθούν διορθώσεις/παρατηρήσεις από τον/την επιβλέποντα/ουσα.
- Η αποστολή στον/την επιβλέποντα/ουσα ολοκληρωμένης εργασίας προς διόρθωση σε υπολειπόμενο χρονικό διάστημα λίγων μόνο εβδομάδων μέχρι την κατάθεσή της.
- Η πίεση προς τον/την επιβλέποντα/ουσα να εγκρίνει κατάθεση της εργασίας παραβιάζοντας ποιοτικά χαρακτηριστικά της εργασίας ή/και χρονικά περιθώρια για διορθώσεις.
- Ο/Η φοιτητής/τρια δεν πρέπει να θεωρεί τελικό ένα μέρος ή κεφάλαιο πτυχιακής το οποίο εγκρίθηκε από τον/την επιβλέποντα/ουσα, διότι από την πορεία και εξέλιξη της πτυχιακής ενδέχεται να χρειαστούν αλλαγές σε σημεία ή κεφάλαια τα οποία έχουν εγκριθεί σε προγενέστερο στάδιο.

4.3. ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΝ/ΤΗΝ ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΑ/ΟΥΣΑ

Παρακάτω παρατίθεται ένας πιθανός κατάλογος ελέγχου (checklist) ο οποίος αν ακολουθηθεί μπορεί να εξασφαλίσει ότι ο/η επιβλέπων/ουσα δεν θα ασχοληθεί με αυτές εστιάζοντας έτσι σε περισσότερο ουσιαστικές διορθώσεις:

- Είναι διατυπωμένο με σαφήνεια το πρόβλημα που πραγματεύεται η πτυχιακή εργασία; Είναι κατανοητό;
- Υπάρχει αιτιολόγηση του ακαδημαϊκού ή εμπειρικού ενδιαφέροντος;
- Είναι σαφής ο σκοπός της πτυχιακής εργασίας;
- Υπάρχουν τεκμηριωμένοι σύνδεσμοι μεταξύ Κεφαλαίων – Ενοτήτων – Υποενοτήτων;

- Είναι προφανή τα συμπεράσματα; Προκύπτουν αβίαστα από τα εμπειρικά αποτελέσματα (εάν υπάρχουν) ή την όποια τεκμηρίωση χρησιμοποιήθηκε;
- Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε βασίζεται στη θεωρία και είναι η κατάλληλη για την επίλυση του προβλήματος που θέτει η εργασία; Υπάρχουν σημεία που δεν τεκμηριώνονται;
- Αντιστοιχούν τα συμπεράσματα και τα εμπειρικά ευρήματα (εάν υπάρχει εμπειρική διερεύνηση) στο σκοπό της εργασίας;
- Είναι καλογραμμένη η πτυχιακή εργασία; Εφαρμόζεται η προτεινόμενη μορφοποίηση σε όλο το κείμενο; Έγινε έλεγχος για ορθογραφικά, τυπογραφικά και συντακτικά λάθη;
- Στο κείμενο, αναφέρονται και σχολιάζονται, ανάλογα, οι εικόνες, τα διαγράμματα και οι πίνακες; Υπάρχουν οι αντίστοιχες πηγές, όπου χρειάζεται;
- Υπάρχουν οι σχετικές αναφορές εντός του κειμένου; Αντίστοιχα, αναφέρονται στη βιβλιογραφία; Είναι αλφαβητικά τοποθετημένες; Είναι διατυπωμένες σύμφωνα με το παράρτημα βιβλιογραφίας;
- Είναι η χρησιμοποιούμενη βιβλιογραφία σχετική με το υπό διαπραγμάτευση θέμα της πτυχιακής εργασίας;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Παρατίθενται ενδεικτικά τα έντυπα δήλωσης λογοκλοπής και το εξώφυλλο τα οποία δύναται να διαφοροποιούνται σε μορφή και περιεχόμενο από τον χρόνο συγγραφής του παρόντος οδηγού. Ο/η φοιτητής/τρια θα πρέπει να αναζητεί στην ιστοσελίδα του Τμήματος τα έντυπα που ισχύουν κάθε φορά.

Α. Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης Πτυχιακής Εργασίας



ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ (άρθρο 8 Ν.1599/1986)

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών (άρθρο 8 παρ. 4 Ν. 1599/1986)

ΠΡΟΣ ⁽¹⁾ :	ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ						
Ο – Η Όνομα:				Επώνυμο:			
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:							
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:							
Ημερομηνία γέννησης ⁽²⁾ :				A.M. :			
Τόπος Γέννησης:							
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:				Τηλ:			
Τόπος Κατοικίας:			Οδός:			Αριθ:	ΤΚ:
Αρ. Τηλεομοιοτύπου (Fax):				Δ/ση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):			

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις ⁽³⁾, που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, δηλώνω ότι:

Το παρόν κείμενο αποτελεί προϊόν προσωπικής μελέτης και εργασίας και πως όλες οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν για τη συγγραφή της δηλώνονται σαφώς είτε στις παραπομπές είτε στην βιβλιογραφία.

Γνωρίζω πως η λογοκλοπή αποτελεί σοβαρότατο παράπτωμα και είμαι ενήμερος/η για τις αρνητικές συνέπειες που μπορεί να επιφέρει συμπεριλαμβανομένης και της ακύρωσης του πτυχίου που θα μου απονεμηθεί

(4)

Ημερομηνία:20.....

Ο – Η Δηλ.

(Υπογραφή)

(1) Αναγράφεται από τον ενδιαφερόμενο πολίτη ή Αρχή ή η Υπηρεσία του δημόσιου τομέα, που απευθύνεται η αίτηση.

(2) Αναγράφεται ολογράφως.

(3) «Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.

(4) Σε περίπτωση ανεπάρκειας χώρου η δήλωση συνεχίζεται στην πίσω όψη της και υπογράφεται από τον δηλούντα ή την δηλούσα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Υπόδειγμα εξώφυλλου πτυχιακής εργασίας.



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

**ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΦΟΙΤΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ
ΑΜ:**

**ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ / ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΚΑΘΗΓΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ**

**ΚΑΣΤΟΡΙΑ
ΜΗΝΑΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΤΟΣ**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Παρατίθενται σε μορφή σχεδίου α) το πλάνο εργασίας για την πρώτη προσέγγιση με τον/την επιβλέποντα/ουσα και β) το έγγραφο «Εισαγωγή Εργασίας». Και στα δύο υποδείγματα που παρατίθενται, ο/η φοιτητής/τρια αναπτύσσει πλήρες κείμενο με παραγράφους, οι οποίες αντιστοιχούν στα ακόλουθα σημεία:

A) ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΜΕ ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΑ

Παράδοση ενός πλάνου εργασίας που περιλαμβάνει:

1. Παράδοση **κειμένου προς έγκριση** με στοιχεία που αφορούν:

α) τους προβληματισμούς που δημιουργούνται από το θέμα

β) την εστίαση στο θέμα με αποσαφήνιση ποιες πτυχές του θέματος και υπό ποιους περιορισμούς θα μελετηθούν,

γ) την επικέντρωση στα ερωτήματα που θα διερευνηθούν (Ποιο το κύριο ερώτημα που θα ερευνηθεί η εργασία; Ποια τα υποερωτήματα που θα ερευνηθεί η εργασία; Ενδεχόμενες υποθέσεις εργασίας που θα εξεταστούν για επαλήθευση.)

δ) την επικέντρωση στα μεθοδολογικά εργαλεία που θα χρησιμοποιηθούν για να απαντηθούν τα παραπάνω ερωτήματα με ξεκάθαρη διατύπωση της μεθοδολογίας που θα ακολουθηθεί, την ανάπτυξη των μεθόδων ανάλυσης, καθώς και των όποιων παραμέτρων θα ληφθούν υπόψη (π.χ. πλήθος δείγματος, διάστημα μελέτης κ.λπ.).

2. Παράδοση **ενδεικτικού πίνακα περιεχομένων** με ανάπτυξη τίτλων υποκεφαλαίων.

3. Παράδοση μιας πρώτης **ενδεικτικής βιβλιογραφίας** σχετικής με το θέμα.

Επιθυμητό είναι επίσης να δοθεί ή να συμφωνηθεί μαζί με τον/την επιβλέποντα/ουσα.

4. **Χρονοδιάγραμμα** ενεργειών.

5. **Υποθέσεις εργασίας**: μια πρώτη εκτίμηση των συμπερασμάτων που αναζητούνται.

6. Προσδιορισμός **πλάνου συνεργασίας** με τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια.

B) ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η εισαγωγή της εργασίας συντάσσεται βάσει των ακόλουθων στοιχείων και περιλαμβάνει:

1. Επεξηγηματική παράγραφο σχετικά με τον τίτλο της εργασίας και τους προβληματισμούς που δημιουργούνται.

2. Εστίαση στο θέμα με αποσαφήνιση των πτυχών του θέματος που θα μελετηθούν και των περιορισμών.
3. Γιατί και από ποια σκοπιά έχει ενδιαφέρον το θέμα.
4. Μια παράγραφο που επικεντρώνεται στα ερωτήματα που θα διερευνηθούν: Ποιο το κύριο ερώτημα που θα ερευνηθεί η εργασία; Ποια τα υποερωτήματα; Ενδεχόμενες υποθέσεις εργασίας που θα εξεταστούν για επαλήθευση.
5. Μια επεξηγηματική παράγραφο των μεθοδολογικών εργαλείων που θα χρησιμοποιηθούν για να απαντηθούν τα παραπάνω ερωτήματα.
6. Ενδεχόμενη συμβολή της εργασίας σε νέα γνώση.
7. Σύντομη περιγραφή της οργάνωσης των κεφαλαίων που ακολουθούν σε σχέση με τα εξεταζόμενα θέματα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Ακολουθεί υπόδειγμα δομής κεφαλαίων της πτυχιακής εργασίας. Συνιστάται η αυτόματη δημιουργία του πίνακα περιεχομένων.

Σημείωση: Η παρούσα δομή είναι ενδεικτική και δεν ανταποκρίνεται σε όλα τα θέματα των πτυχιακών.

ΕΞΩΦΥΛΛΟ...

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....[αρ. σελ.]

ABSTRACT.....[αρ. σελ.]

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

A. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: [ΤΙΤΛΟΣ]

1.1. [ΤΙΤΛΟΣ]

1.2. [ΤΙΤΛΟΣ]

1.2.1 [ΤΙΤΛΟΣ]

...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: [ΤΙΤΛΟΣ]

2.1. [ΤΙΤΛΟΣ]

2.1.1 [ΤΙΤΛΟΣ]

2.1.2 [ΤΙΤΛΟΣ]

2.2. [ΤΙΤΛΟΣ]

...

B. ΕΜΠΕΙΡΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ/ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η μεθοδολογία αναγραφής της βιβλιογραφίας στοχεύει στον εύκολο εντοπισμό των πηγών που χρησιμοποιεί ο/η φοιτητής/τρια ώστε να μπορεί κάποιος να βρει τις πηγές αυτές και να τις μελετήσει. Είναι σημαντικό για οποιαδήποτε αναφορά γίνεται σε πηγές στο κυρίως κείμενο, να υπάρχουν όλα τα στοιχεία της δημοσίευσης στη βιβλιογραφική λίστα και αντίθετα για όποια βιβλιογραφία παρατίθεται στη λίστα να έχει γίνει αναφορά σε αυτήν στο κυρίως κείμενο. Η μεθοδολογία αναγραφής της βιβλιογραφίας χρησιμοποιεί ένα αυστηρά δομημένο τρόπο που ακολουθεί παραδεκτά πρότυπα βιβλιογραφικών αναφορών.

Η βιβλιογραφία διαχωρίζεται σε ελληνική και ξενόγλωσση. Πρώτα παρατίθεται η ελληνική και στη συνέχεια η ξενόγλωσση. Παρακάτω παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να παρουσιάζεται η βιβλιογραφία (APA Citation Style).

Μέσα στο κείμενο της πτυχιακής εργασίας

Οι βιβλιογραφικές αναφορές παρατίθενται μέσα σε παρένθεση αναφέροντας το επίθετο του συγγραφέα, το έτος έκδοσης και τις σχετικές σελίδες [π.χ. (Kruckeberg, 1989, σσ. 9-11)] αν είναι δύο οι συγγραφείς [π.χ. (Grunig & White, 1992, σσ. 33-34)] ή αν οι συγγραφείς είναι περισσότεροι από δύο (Cutlip και συν., 2000, σσ. 271-276). Στην περίπτωση που χρησιμοποιούνται αυτούσιες προτάσεις από μια πηγή [π.χ. (Ford, 2001, σ. 34)] αυτές μπαίνουν σε εισαγωγικά και πλάγια γραφή («...») και δηλώνεται η πηγή, όπως παραπάνω. Δεν επιτρέπεται ωστόσο η παραπομπή αυτούσιων προτάσεων από άλλους συγγραφείς να γίνεται εκτεταμένα (για παραπάνω από 3-4 σειρές) ακόμη και αν η παραπομπή συνοδεύεται από αναφορά στη σχετική πηγή.

Σε περίπτωση που η πηγή είναι ιστοσελίδα όπου δεν αναφέρεται το όνομα του συγγραφέα, τότε η παραπομπή στην ιστοσελίδα θα πρέπει να γίνει με μορφή υποσημείωσης στο κάτω μέρος της σελίδας όπου παρουσιάζεται η πηγή και απαραίτητως να αναφέρεται μέσα σε παρένθεση η ημερομηνία πρόσβασης.

Εναλλακτική πρόταση αποτελεί η παρουσίαση της βιβλιογραφικής αναφοράς (παραπομπής) ως υποσημείωση στο κάτω μέρος της σελίδας. Συνιστάται στους/τις φοιτητές/τριες να προτιμούν την πρώτη μέθοδο υπομνηματισμού.

Στο τέλος της πτυχιακής εργασίας, στις Βιβλιογραφικές Αναφορές

▪ Για βιβλία και μονογραφίες

Επίθετο, Αρχικό Ονόματος (έτος). *Τίτλος Βιβλίου*. Εκδότης.

Π.χ.

Hendrix, J. A. (2004). *Public Relations Cases* (6th Ed.). Wadsworth.

Παναγυράκης, Γ., & Βεντούρα-Νεοκοσμίδη, Ζ. (2001). *Σύγχρονη Διοίκηση Δημοσίων Σχέσεων*, Εκδόσεις Μπένου.

Κουτούπης, Θ. (2004). *Πρακτικός Οδηγός Δημοσίων Σχέσεων*. Εκδόσεις Σάκκουλα.

Cutlip, S. M., Center, A. H., & Broom, G. M. (2006). *Effective public relations* (9th ed.). Pearson Prentice Hall.

▪ Για επιστημονικά άρθρα – περιοδικά (journals)

Επίθετο, Αρχικό Ονόματος (έτος). Τίτλος άρθρου, *Τίτλος Επιστημονικού Περιοδικού*, Τόμος (τεύχος), Σελίδες.

Π.χ.

Kruckeberg, D. (1989). The Need for an International Code of Ethics. *Public relations review*, 15(2), 6-18.

Weaver, C. K., & Motion, J. (2002). Sabotage and subterfuge: Public relations, democracy and genetic engineering in New Zealand. *Media, Culture & Society*, 24(3), 325-343.

Παπαθανασόπουλος, Σ. (2000). Τα σύγχρονα μέσα και η πολιτική επικοινωνία. *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, 16, 11-33.

▪ Για κεφάλαια βιβλίων από συλλογικά έργα

Επίθετο, Αρχικό Ονόματος (έτος). Τίτλος κεφαλαίου. In Αρχικό Ονόματος Επιμελητή, Επίθετο Επιμελητή (Ed.), *Τίτλος Βιβλίου* (Σελίδες Κεφαλαίου). Εκδότης.

Π.χ.

McKie, D. (2001). Updating public relations: “New science”, Research Paradigms and Uneven Developments. In R. L. Heath (Ed.), *Handbook of Public Relations* (pp. 75–91). Sage.

Κωτσικοπούλου, Β. (2002). Εκλογές και Διαδίκτυο: Η Περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ελλάδας. Στο Ν. Δεμερτζής (Επιμ.), *Η Πολιτική Επικοινωνία στην Ελλάδα* (σσ. 173-210). Εκδόσεις Παπαζήση.

- **Για επαγγελματικές αναφορές**

Keeny, D. (1997). “Protecting Corporate Reputations During Crises”, *Tactics*, March, pp. 1-3.

- **Για εμπορικά περιοδικά**

Ανδρεώλα, Α. (2007, Φεβρουάριος). Αναθεωρημένος Κώδικας Διαφήμισης, *AdBusiness*, τ. 533, σσ. 16-17.

Robertson, S. (2006, February 3). APCO’s Stibbs to Lobby for Increased Sports Funding, *PR Week*, p. 7.

- **Για άρθρα στο Διαδίκτυο (εφόσον γνωρίζετε τον συγγραφέα)**

Irvine R. B., & Millar, D. P. (1997). *Multiplying the Effects: Factors Influencing Media Coverage of Business Crises*, http://www.crisisexperts.com/multiply_main.htm.

World Health Organization. (2015). *World report on ageing and health*. https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/186463/9789240694811_eng.pdf?sequence=1.

Σημείωση: Πάντα να αναφέρετε το πλήρες URL της πηγής.

- **Για άρθρα στο Διαδίκτυο (εφόσον δεν γνωρίζετε τον συγγραφέα)**

Crisis Management vs. Crisis Communications (2017)
http://crisisexperts.com/management_main.htm.

- **Για ιστοσελίδες**

Τίτλος Ιστοσελίδας, Διεύθυνση URL.

Π.χ.

NATO Member Countries. (n.d.) https://www.nato.int/cps/en/natohq/nato_countries.htm.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Τμήμα Επικοινωνίας και Ψηφιακών Μέσων
Περιοχή Φούρκα
52100 Καστοριά

Τηλ.: 2467 440 020 & 2467 440 022

E-mail: sec-cdm@uowm.gr

URL: <https://cdm.uowm.gr/>